

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Jiřího Čurdy a soudců JUDr. Gabriely Kučerové a Mgr. Michala Výtiska v právní věci

žalobkyně: **Bratislavská 98 s.r.o. v likvidaci**, IČO 06011241
sídlem Pod Parukářkou 2763/6, 130 00 Praha 3

proti
žalovanému:

██████████, narozený ██████████
bytem ██████████

o zaplacení 1 438 190,70 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 10. 2013, č. j. 37 Cm 60/2007-372, ve znění doplňujícího rozsudku ze dne 31. 3. 2022, č. j. 37 Cm 60/2007-503, a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 4. 2023, č. j. 3 Cmo 183/2021-516,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně ve znění doplňujícího rozsudku a usnesení Vrchního soudu v Praze se ve výroku I. mění tak, že ohledně částky 706 781 Kč se zákonnými úroky z prodlení od 16. 9. 2006 do zaplacení se žaloba zamítá a dále tak, že žalovaný je povinen společně a nerozdílně s ██████████ narozeným ██████████ bytem ██████████ kterému byla povinnost k zaplacení uložena rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 1. 2010, č. j. 37 Cm 60/2007-116, zaplatit žalobkyni 679 649,55 Kč s úroky z prodlení z částky 730 857,70 Kč ve výši 9 % ročně od 16. 9. 2006 do 31. 12. 2006 a dále od 1. 1. 2007 ve výši 7 % ročně, zvýšených v každém kalendářním pololetí, v němž trvá prodlení dlužníka o výši reposazby, stanovené Českou národní bankou pro první den příslušného kalendářního pololetí až do 4. 1. 2019, a

z částky 679 649,55 Kč ve výši 8,75% ročně od 5. 1. 2019 do 30. 6. 2019 a dále od 1. 7. 2019 ve výši 7 % ročně, zvýšených v každém kalendářním pololetí, v němž trvá prodlení dlužníka o výši reposazby, stanovené Českou národní bankou pro první den příslušného kalendářního pololetí až do zaplacení,

to vše do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.
- III. Žalobkyně je povinna zaplatit České republice na účet Krajského soudu v Hradci Králové na náhradu nákladů řízení 8 940 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.
- IV. Žalovaný je povinen zaplatit České republice na účet Krajského soudu v Hradci Králové na náhradu nákladů řízení 8 940 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.
- V. Žalovaný je povinen společně a nerozdílně s [redacted] narozeným [redacted] bytem [redacted] kterému byla povinnost k zaplacení uložena rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 1. 2010, č. j. 37 Cm 60/2007-116, zaplatit České republice 50 % soudního poplatku, tj. částku 28 765 Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku na účet Krajského soudu v Hradci Králové.

Odůvodnění:

1. V záhlaví uvedeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalovanému zaplatit (původní) žalobkyni částku 1 437 638,70 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 16. 9. 2006 do zaplacení (výrok I.), rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a uložil žalovanému zaplatit státu znalečné 17 880 Kč (výrok III.).
2. Vyhověl tak vůči žalovanému žalobě, kterou se původní žalobkyně JUDr. Jana Pánková, správkyň konkurzní podstaty úpadce FASTSTAV, s.r.o., IČO 27470261 (dále jen „původní žalobkyně“) domáhala původně proti dvěma žalovaným – 1) [redacted] a 2) [redacted] - jako bývalým [redacted] úpadce zaplacení žalované částky, představující rozdíl mezi účetním stavem pokladny ke dni prohlášení konkurzu na majetek úpadce, tj. ke dni [redacted] 2006 (1 438 190,70 Kč) a jejím skutečným stavem (0 Kč) s tím, že [redacted] nedoložili použití peněz z pokladny ve prospěch společnosti ani tuto chybějící částku do pokladny nevrátili. Tímto porušením povinností žalovaných jako statutárních orgánů vznikla úpadci škoda, za kterou odpovídají (§ 194 odst. 5 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník /dále jen „obch. zák.“/).
3. Soud prvního stupně dále připomněl, že o žalobě rozhodl poprvé rozsudkem ze dne 27. 1. 2010, č. j. 37 Cm 60/2007-116, kterým uložil oběma žalovaným společně a nerozdílně celou žalovanou částku se zákonnými úroky z prodlení od 16. 9. 2006 do zaplacení - takto byly úroky z prodlení specifikovány původní žalobkyní v podání ze dne 27. 1. 2010 na č. l. 108 (výrok I.), rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a uložil oběma žalovaným zaplatit státu společně a nerozdílně soudní poplatek ve výši 57 530 Kč (výrok III.). Proti rozsudku se odvolali oba žalovaní. Odvolání žalovaného 2) bylo odvolacím soudem odmítnuto (a napadený rozsudek v této části nabyl právní moci 26. 3. 2010), vůči žalovanému 1) byl napadený rozsudek zrušen a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení s pokynem doplnit dokazování žalovaným navrženými důkazy k jeho obranným tvrzením o tom, že na část chybějících prostředků je schopen doložit doklady prokazující platby úpadce subdodavatelům na jednotlivých stavebních zakázkách a na nákup materiálu pro jejich realizaci nezbytného, k nimž přihlédly i orgány činné v trestním řízení a zohlednily je (to vše usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 9. 2010, č. j. 12 Cmo 157/2010-163).
4. Soud prvního stupně pak po doplnění dokazování vydal odvoláním napadený rozsudek (č. l. 372), kterým rozhodl, jak uvedeno v bodě 1. tohoto odůvodnění. Proti tomuto rozhodnutí podal žalovaný včasné odvolání. Po předložení spisu k jeho vyřízení Vrchnímu soudu v Praze tento zjistil,

že na majetek žalovaného byl prohlášen konkurz (usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne [REDACTED] 2015, č. j. [REDACTED]). Odvolací řízení bylo tedy ze zákona přerušeno, což odvolací soud oznámil účastníkům přípisem ze dne 13. 7. 2015 (č. l. 393) a spis byl vrácen soudu prvního stupně s pokynem předložit jej po skončení konkurzu.

5. Usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne [REDACTED] 2019, č. j. [REDACTED] [REDACTED] které nabylo právní moci dne 27. 3. 2019, byl konkurz na majetek žalovaného zrušen po splnění rozvrhového usnesení a spis byl znovu předložen Vrchnímu soudu v Praze k vyřízení odvolání žalovaného proti rozsudku č. l. 372. Na předvolání k jednání, které bylo odvolacím soudem nařízeno, reagovala původní žalobkyně podáním z 6. 1. 2020, kterým soudu sdělila, že pohledávku, která je předmětem tohoto řízení postoupila smlouvou o postoupení pohledávky ze dne 23. 10. 2019 (kterou doložila) postupníkovi Sampa Invest, s.r.o., IČO 27107515, o čemž soud nedopatřením neinformovala. K výzvě soudu pak upřesnila, že svým podáním mínila učinit procesní návrh podle § 107a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), aby na její místo v řízení vstoupila uvedená společnost, která s tím souhlasí (souhlas z 15. 1. 2020 je na č. l. 428 spisu). Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 3. 2020, č. j. 12 Cmo 72/2014-447, které nabylo právní moci dne 22. 4. 2020, bylo návrhu na vstup společnosti Sampa Invest, s.r.o. do řízení vyhověno.
6. K výzvě soudu prvního stupně nová žalobkyně (Sampa Invest, s.r.o.; dále jen „nová žalobkyně“) podáním ze dne 22. 6. 2020 (č. l. 465) sdělila, že v konkurzu na majetek žalovaného byla celá pohledávka, která je předmětem tohoto řízení, včetně příslušenství za dobu od 16. 9. 2006 do 2. 6. 2015, zjištěna, a do výše 51 208,15 Kč byla uhrazena (podle rozvrhového usnesení ze dne 4. 1. 2019). Z uvedeného důvodu byla žaloba o tuto částku (co do jistiny) vzata zpět, stejně jako ohledně příslušenství po dni úhrady, tj. po dni 4. 1. 2019 do zaplacení (jak bylo specifikováno podáním na č. l. 489). Žalovaný se ke zpětvzetí žaloby, které mu bylo doručeno 6. 4. 2021, nijak nevyjádřil.
7. Výše zmíněným podáním (č. l. 465) nová žalobkyně soudu dále sdělila, že opětovně došlo k postoupení pohledávky (postupní smlouva ze dne 7. 4. 2020 na č. l. 471), která je předmětem tohoto řízení, a to na společnost Bratislavská 98 s.r.o., IČO 06011241 a že z tohoto důvodu navrhuje vstup tohoto subjektu, který s tím souhlasí (souhlas na č. l. 468), do řízení na místo nové žalobkyně.
8. Následně byla věc znovu předložena odvolacímu soudu k vyřízení odvolání proti rozsudku na č. l. 372. Spis však byl vrácen soudu prvního stupně bez věcného vyřízení (č. l. 492), neboť bylo zjištěno, že soudem prvního stupně nebylo rozhodnuto o celém předmětu řízení, když žalovanému bylo uloženo zaplatit původní žalobkyni 1 437 638,70 Kč, ale žalováno bylo 1 438 190,70 Kč, tj. o 552 Kč s příslušenstvím více. Soud prvního stupně pak dne 31. 3. 2022 vydal doplňující rozsudek, kterým napadený rozsudek doplnil o výrok IV., jímž řízení ohledně částky 552 Kč s úroky z prodlení od 16. 9. 2006 do zaplacení z důvodu zpětvzetí žaloby zastavil. Proti doplňujícímu rozsudku nebylo podáno odvolání, takže nabylo právní moci dne 30. 4. 2022.
9. Spis byl poté opětovně předložen odvolacímu soudu k vyřízení odvolání. Ten s ohledem na výše popsanou procesní situaci nejprve rozhodl o zpětvzetí žaloby ohledně částky uhrazené v rámci konkurzu na majetek žalovaného (51 208,15 Kč s úroky z prodlení od 4. 1. 2019 do zaplacení) a podle § 222a odst. 1 o. s. ř. napadený rozsudek v navrženém rozsahu zrušil a řízení zastavil (výrok I.), a jelikož nová žalobkyně postupní smlouvou ze dne 7. 4. 2020 prokázala, že došlo ke skutečnosti, s níž právní předpisy spojují převod nebo přechod práva, o něž v řízení jde, nová žalobkyně vstup svého nástupce do řízení navrhla a on s tím vyslovil souhlas, postupoval podle § 107a o. s. ř. a rozhodl, že v řízení bude namísto žalobce vystupovat subjekt Bratislavská 98 s.r.o. v likvidaci, IČO 06011241 (dále jen „současná žalobkyně“). Usnesení nabylo právní moci dne 1. 6. 2023. V jeho závěru odvolací soud konstatoval, že předmětem řízení bude nyní částka **1 386 430,55 Kč** (1 438 190,70 mínus 552 mínus 51 208,15) **s úroky z prodlení z částky**

1 437 638,70 Kč (1 438 190,70 minus 552, ohledně níž bylo řízení již zastaveno i s příslušenstvím) od 16. 9. 2006 do 4. 1. 2019 a z částky 1 386 430,55 Kč od 5. 1. 2019 do zaplacení.

10. Jak uvedeno již výše, rozsudek ze dne 30. 10. 2013, č. j. 37 Cm 60/2007-372, napadl včasným odvoláním žalovaný. V něm namítá, že soud prvního stupně rozhodl na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, když nevyslechl jím navržené svědky, a věc také nesprávně právně posoudil. Žalovaný je přesvědčen, že původní žalobkyně neprokázala způsobení škody v tvrzené výši 1 438 190,70 Kč, když žalovaný tvrdil a prokázal, že [redacted] po prohlášení konkursu na výzvu původní žalobkyně (správkyně konkursní podstaty úpadce) hodnověrně doložil výdaje z pokladny úpadce ve výši 1 240 181 Kč, doklady nebyly doloženy jen ohledně částky 198 009,70 Kč. Tvrzené „manko“ tedy činilo jen tuto nedoloženou částku. Navíc to nebyl žalovaný, kdo tuto škodu úpadci způsobil, neboť on prokázal, že jako [redacted] si počínal v souladu se zákonem (nelze proto také aplikovat společnou a nerozdílnou odpovědnost [redacted]). To vyplývá i z výslechnů svědků, které byly provedeny v trestním řízení vedeném pod sp. zn. 3 T 181/2008, z něhož musí soud v civilním řízení podle § 135 odst. 1 a 2 o. s. ř. vycházet, jakož i z uznání odpovědnosti [redacted] který uvedl, že manko v pokladně způsobil výlučně sám bez zavinění žalovaného.
11. Pro žalovaného je dále zcela nepochopitelný závěr, který učinil soud prvního stupně ze znaleckého posudku České znalecké, a.s., že tyto svědčí celému žalobnímu nároku, když znalec se jednoznačně vyjádřil (str. 19 posudku), že dodatečně dodané doklady v celkové výši 706 781 Kč by v případě jejich včasného předložení byly zaúčtovány do mimořádné účetní závěrky a uvedl, že v tom případě by se snížil zůstatek pokladny na částku 730 857,70 Kč (s výjimkou dokladů vystavených p. [redacted] a v případě, že by byly zaúčtovány i doklady od p. [redacted] pak až na 197 457,70 Kč. Žalovaný tedy nerozumí tomu, proč soud, na rozdíl od policie v trestním řízení a od znalce, žalovanými doložené doklady neuznal jako výdaje pro společnost.
12. Žalovaný je z výše uvedených důvodů přesvědčen, že by mu mohlo být uloženo zaplacení maximálně částky 198 009,70 Kč, u níž se žalovaným nepodařilo její použití ve prospěch společnosti prokázat. Proto navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
13. Původní žalobkyně se k odvolání vyjádřila tak, že je považuje za nedůvodné, když z provedeného dokazování bylo spolehlivě zjištěno, že dodatečně předložené výdajové účetní doklady nejsou věrohodné (jsou fiktivní), nebylo jimi tedy prokázáno, že se váží k činnosti úpadce. U dokladů vystavených na jméno [redacted] bylo z jeho výpovědi zjištěno, že pro úpadce nepracoval, resp. že práce, vyúčtované ve výši 192 050 Kč a 343 350 Kč mu nebyly nikdy úpadcem zaplaceny. Žalovaný tedy neprokázal, že škoda vznikla v jiné než znalce zjištěné výši. Dále původní žalobkyně poznamenala, že odpovědnost jednatele (žalovaného) je konstruována jako odpovědnost objektivní a že žalovanému se nepodařilo prokázat, že jednal s péčí řádného hospodáře a svým jednáním neporušil své povinnosti jednatele úpadce. Žalovaný navíc věděl o tom, že [redacted] úpadce [redacted] nejsou řádně předávány doklady, neboť o tom byl informován [redacted] který vedl úpadci účetnictví. Tento stav trval téměř ¾ roku, aniž žalovaný učinil cokoli k jeho nápravě. Obchodní zákoník přitom ukládá (§ 66 odst. 2 ve spojení s § 567 odst. 1) jednatelem, aby při zařizování záležitostí společnosti postupoval s odbornou péčí. Jeho nečinnost bezpochyby není slučitelná s pojmem „péče řádného hospodáře“ či „odborná péče“, a je jí proto třeba chápat jako porušení zákonných povinností. Žalovaný si ostatně byl vědom výše manka v pokladně, když podepsal účetní závěrku k 14. 9. 2006, kde bylo uvedeno.
14. Z uvedených důvodů původní žalobkyně navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.
15. Odvolací soud přezkoumal podle § 212 a násl. o. s. ř. rozsudek soudu prvního stupně a dospěl k závěru, že odvolání je částečně důvodné.

16. Soud prvního stupně postupoval správně, pokud hmotněprávní otázky sporu posuzoval podle úpravy obsažené v zákoně č. 40/1964 Sb., občanském zákoníku (dále jen „obč. zák.“), a zejména v obch. zák. a dalších dosavadních předpisech, a to s ohledem na ustanovení § 3028 odst. 2, věta za středníkem zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), podle něhož se vznik právních poměrů, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tedy před 1. 1. 2014, řídí podle dosavadních právních předpisů.
17. Soud prvního stupně provedl (po zrušení prvního rozsudku s pokynem odvolacího soudu) dokazování již v dostatečném rozsahu k posouzení obrany žalovaného, avšak z provedených důkazů, zejména ze znaleckého posudku (dále jen „ZP“) soudem ustanoveného znaleckého ústavu Česká znalecká, a.s. č. 4 091 – 16 – 2012 (č. l. 259 a násl.) nečinil správný skutkový závěr, pokud uzavřel, že obrana žalovaného není důvodná v rozsahu celé (zbývající) žalované částky. Jak soud prvního stupně uvedl v odůvodnění svého rozhodnutí (první odstavec na str. 4 – č. l. 375 spisu), znalecký ústav se jednoznačně vyjádřil, že: „*Dodatečně dodané doklady v celkové výši 706 781 Kč by znalec v případě jejich včasného převedení zaúčtoval do mimořádné účetní závěrky.*“ Z obsahu spisu vyplývá, že znalecký ústav tento závěr vyslovil ve svém ZP na str. 19 (č. l. 277 spisu), přičemž na str. 12 a 13 ZP je přehledná tabulka dokladů, které byly shledány účetně v pořádku, resp. jako doklady o vynaložení finančních prostředků pro společnost (jde o všechny dodatečně doložené doklady po prohlášení konkursu s výjimkou dokladů vystavených p. ██████████ – viz prostřední řádek tabulky na str. 20 ZP – č. l. 278 spisu), k jejichž zaúčtování jako vydání z pokladny nedošlo jen proto, že nebyly účetnímu včas předloženy. Pro účely tohoto řízení to ovšem znamená, že žalovanému se přesto, že tyto doklady nebyly z důvodu jejich nepředložení v době, kdy bylo zpracováváno účetnictví za předmětné období, zaúčtovány, *podarilo prokázat*, že z celkové žalované částky (po snížení o 552 Kč) 1 437 638,70 Kč (stav pokladny ke dni prohlášení konkursu podle ZP) představuje škodu, za kterou žalovaný jako ██████████ společně a nerozdílně s druhým ██████████ podle § 194 odst. 5 obch. zák. odpovídá, pouze *rozdíl* částky 1 437 638,70 Kč a 706 781 Kč, tj. částka 730 857,70 Kč. S ohledem na to, že část škody ve výši 51 208,15 Kč byla již uspokojena v rámci konkursu (řízení ohledně ní bylo již zastaveno) zůstává žaloba proti žalovanému důvodná (už jen) co do dosud neuhrazené částky 679 649,55 Kč s příslušenstvím.
18. Z uvedených důvodů tedy odvolací soud napadený rozsudek ve výroku I změnil tak, jak ve výroku I tohoto rozsudku uvedeno, a to včetně příslušenství (§ 369 obch. zák. a vl. nařízení č. 142/1994 Sb.; z celé důvodné částky 730 857,70 Kč od 16. 9. 2006 do 4. 1. 2019, kdy byla v konkursu uspokojena částka 51 208,15 Kč a od 5. 1. 2019 do zaplacení ze zbývající částky 679 649,55 Kč) s tím, že s ohledem na to, že podle § 194 odst. 5 věta třetí ve spojení s § 135 odst. 2 obch. zák. odpovídají členové statutárního orgánu za škodu společně a nerozdílně, upravil tento výrok tak, že žalovaný za škodu ve výši 679 649,55 Kč odpovídá společně a nerozdílně s druhým ██████████
19. S ohledem na to, že oba účastníci řízení byli v něm zhruba stejně úspěšní, rozhodl odvolací soud podle § 224 a 142 odst. 2 o. s. ř. tak, že náhrada nákladů řízení a odvolacího řízení se nepřiznává žádnému z nich.
20. Jelikož odvolací soud opomněl na jednání znovu rozhodnout o náhradě nákladů státu (§ 148 o. s. ř.), tj. náhradě vyplaceného znaleckého ve výši 17 880 Kč, jakož i o povinnosti žalovaného zaplatit svému neúspěchu odpovídající část soudního poplatku, od jehož placení byla původní žalobkyně osvobozena (§ 2 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, účinného ke dni podání žaloby), přičemž se jedná o záležitost, o které lze rozsudek doplnit usnesením (§ 166 odst. 2 o. s. ř.), učinil tak v písemném vyhotovení, v němž doplnil výroky III až V, jimiž uložil oběma účastníkům uhradit 50 % znaleckého a žalovanému společně a nerozdílně se ██████████ 50 % soudního poplatku.
21. Lhůta k plnění povinností byla stanovena podle § 160 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze do dvou měsíců ode dne jeho doručení podat dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně, a to za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. Přípustnost dovolání (§ 237 - § 238a) o. s. ř. je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat soudního výkonu rozhodnutí nebo podat návrh na provedení exekuce.

Praha dne 3. října 2023

Mgr. Jiří Čurda v. r.
předseda senátu